כדאמר רב חסדא כו'. לקמן בפרק מי שמת דאמר רב יהודה אמר שמואל שכ"מ שכתב כל נכסיו אע"פ שקנו מידו אם עמד חוזר [לקמן קוב.] ומשמע הא

קמב א מיי׳ פ״ח מהל׳ זכיה

קבוב א מיי פיית מהכי זכיה הלכה יג סמג עשין פצ טוש"ע חו"מ סי רג סעיף יח: קבוג ב מיי שם פייצ הלכה טו סמג שם טוש"ע

מו"מ סי׳ רנח סעיף א:

קמד ג מיי שם הלכה יג

וקמג שם הכנה יג וקמג שם טור שו"ע חו"מ סיי רנז ס"א: קבה ד מיי שם טוש"ע שם

: סעיף

קבו ה מיי שם טוש"ע שם

קבו זו תיי שט קום ע שט קבו ז ז תיי פ"ט מהלי גירושין הלכה יד סמג

עשין כ טוש"ע אה"ע סי' קמה

סעיף ג: קבח ח ט מיי׳ פי״ב מהל׳ זכיה

ומתנה הלכה טו סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי' רנח

אקנייה וקנינא מיניה לא צריך.

פי' בקונטרס אחד בראש

רבי

 לקמן קנב:, ב) [מוספ׳ כמובות פ״ח], ג) [יבמות לו: ב״ק פח:], ד) גיטין עב. קדושין (נט: ס. [מוספ׳ דגיטין פ״ה], ה גיטין עב., ו) לכתובות פ"ח גיטין עב. וש"כן, במוכות כ מו עם ן פפודם כן,
במוח לו:, ש) ס״ח הכח,
יבמוח לו:, ש) ס״ח הכח,

גליון הש"ם

חסדא וקנינא מיניה מוסיף על

מתנתא דא כלומר אינו אלא תוספת

בעלמה ליפות הת כחו: הלכה

כותבין ונותנין. לאחר מיתה במיפה

את כחו כרבי יוחנן דאמר תבדק והכי

מוקמינן ליה בהדיא להא דשמואל

במיפה את כחו לקמן במי שמת [קוב.]:

בותבר' הכוחב נכסיו לבניו. בריח

שרונה לישה חשה וחינו רונה לשעבד

נכסיו לאשתו פן יפסידו בנים שיש לו מאשתו ראשונה ורוצה לכתוב להם

נכסיו לאחר מותו אלא שיאכל פירות

בחייו לריך שיכתוב מהיום ולחחר

מיתה דמשמע מהיום יהא קנוי לך

הגוף לבדו ולחחר מיתה תהח נגמרת

המתנה שתאכל גם הפירות לאחר

מיתתי אבל בלא מהיום לא נתן להם

כלום דאין מתנה לאחר מיתה דבההיא

שעתה חין לו חלק בהן שיוכל להקנותן: ר' יוסי חומר חינו לריך.

לכתוב מהיום וטעמא מפרש בגמרא: גמ ואינו גע. דשמא כך אמר

מעכשיו יהא גט אם אמות או דלמא

מהדר קא הדר ביה ואין גט לאחר

מיתה הלכך הויא ספק מגורשת ואם

פשטה ידה וקבלה קדושין מאחר לריכה

גט משניהם: חוללת. דלמא לא הוי

גט: ואינה מחייבמת. דלמא הוי גט

ונמלא לוקח גרושת אחיו וחייב כרת.

והכא נמי הוה לן למימר דמתנת ספק

היא ולא קנו. ומשני התם גבי גט לא

שייכי בה שתי מתנות כי הכא דנימא

מקלת הגט מהיום ומקלתו לאחר

מיתה כדאמר גבי מחנת קרקע הלכך מספקא לן אי תנאה הוי כו' כדפרישית

גמרא גופא קני מהיום. עי׳ רשב״א גיטין עב ע״ב ד״ה גרסי׳ בירושלמי:

הגהות הב״ח

(A) תום' ד"ה אקנייה וכו' וקשה וכו' משיטה אחרונה והא על כרחך למדין דמש״ה:

רבינו גרשום כדאמר רב חסדא. בפרקין .. דלקמז היינו יפוי כח דכתב דיקמן היינו יפוי כח דכתב וקנינא מיניה מוסיף על מתנתא דא כלומר לבר מן המתנה שאני נותן מקנה אני בקנין כדי ליפות כחו: הכי נמי להכי כותבין דאמר אף כתובו כלומר . ליפות כחו בעלמא כתבו לו שטר: הלכה כותבין ונותנין. שטר: הלכה כותבין ונותנין. גבי שכיב מרע אפי׳ לאחר מותו הואיל דבאמירה מקנה: הכותב. בריא כל נכסיו לבנו הכותב. בריא כל נכסיו לבנו בין הבנים או לבניו וריבה לאחד ומיעט לאח' דבלשון מתנה רשאי ואינו רוצה שיהא שלו אלא לאחד מיתה צריך לכתוב מהיום ולאחד מיתה דאם לא כתב מהיום הוי שטר לאחר מיתה: ר' יוסי אומר אינו צריך. כדמפרש בגמ': והא תנן האומר לאשה הרי זה גט מהיום ולאחר מיתה אינו גט. דאיז גט לאחר מיתה: ואם מת חולצת. דאינו גט: ואם מת חולצת. דאינו גט: ולא מתייבמת. דאיכא למימר נפל עליה ריח גט. אלמא דכי האי גונא לא הוי גט מתנה נמי הואיל דאמר ליה מהיום ולאחר מיתה אמאי קונה הא . משתכח דההוא שטר מתנה אינה נגמרת אלא לאחר מיתה ואין שטר לאחר מיתה: אמר אביי לעולם הוי מתנה היכא דאמר מהיום כו' והתם גבי גט משום הכי אינו גט לאחר מיתה משום הכי אינו גט לאחר מיתה משום דמספקא לן אי ההיא אמירה דקאמר (מהכי) מהיום אי תנאה גמור הוי כלומר מדקאמר מהיום את מותרת לכל אדם והוי גט. או חזרה הוי דאיכא למימר הואיל שאמר לאחר מיתה כלומר מהיום אני נותן לך גיטך כדי שתהא מותרת לאחר מיתתי. ואיכא למימר קודם מיתה חזר בו מאותו גט ואיז גט לאחר בו מאותו גם ואין גם לאותו מיתה ומשום דמספקא לן הכי גבי גט אזלינן לחומרא ואינו גט אבל הכא גבי מתנה גופה של קרקע ושל נכסים קני ליה מהיום ופירא לאחר מיתה והשתא גורה מיהא מחיית הוי וחשיבא מתנה: שזמנו הוי וחשיבא מתנה: שזמנו של שטר מוכיח עליו. שכתב בו כך וכך לבריאת עולם בר בר בחודש נתן פלוני לפלוני מתנה זו הואיל שהזמן מחיים הוא כתוב מוכיח על השטר והא כתוב מוכיח על השטו וכמאן דיהיב מחיים דמי ולא צריך למכתב מהיום ולאחר מיתה: בעא מיניה רבא מרב נחמן אליבא דר׳ יהודה דאמר נותן אליבא די יהודה אמו צריך למיכתב מהיום ולאחר מיתה בהקנאה מהו. כלומר אם הקנה לו בקנין מהיום מהו. מי אמרינן הואיל דהקנה לו מחיים קנה ולא צריך למיכתב ליה מהיום ולאחר מיתה. או ליה מהיום ולאחו מיום. או דלמא אע"ג דהקנה לו מחיים לא סגי דלאו הכי: אמר ליה אם הקנה לו מחיים לא צריך למיכתב ליה מהיום ולאחר מיתה: אקנייה וקנינא מיניה לא צריך. אקנייה שנתנה לו לא צריך. אקנייה שנתנה לו ושוב וקנינא מיניה משמע שתלה המתנה בקנין. כלומר כי היכי דקנינן מחיים מתנה נמי מחיים אי כתב הכי לא

אם מת מקבל מתנה קנה ואע"פ שכתוב קנין בהך מתנת שכיב מרע לא אמרי׳ שמא לא גמר להקנוחו אלא בשטר ואין שטר לאחר מיתה ומקשיטן מינה התם לשמואל דאמר מתנת שכיב מרע שכחוב בה קנין לא ידענא מאי אידון בה דשמא לא גמר להקנוחו אלא בשטר ושטר של שכיב מרע אינו קונה עד לאחר מיתה ואין שטר לאחר מיתה ומשני התם במיפה את כחו ההוא דרב יהודה אמר שמואל ואין הקנין מגרט כח השטר של שכיב מרט שלא הקנה לו אלא ליפות את כחו ואמרינן סכדאמר רב חסדא וקנינא מיניה מוסיף על סכדאמר ה היכי דמי מיפה את כחו אמר רב

מתנתא דא ה"נ "דאמר אף כתובו וחתומו והבו ליה איתמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כותבין ונותנין וכן אמר רבא אמר הלכה כותבין ונותנין: נחמן מתני יחכותב נכסיו לבניו צריך שיכתוב מהיום ולאחר מיתה דברי רבי יהודה רבי

השטר ואחד בסוף השטר כדאמר דלריך שיחזור מענינו של שטר בשיטה אחרונה וקשה דהא אין משיטה אחרונה והא למדין (מ) ש א"כ למדין דמשום הכי לא מלריכין לכתוב מהיום: יוםי אומר יאינו צריך שהכותב נכסיו לבנו לאחר מותו האב אינו יכול למכור מפני שהן כתובין לבן והבן אינו יכול

למכור מפני שהן ברשות האב ימכר האב מכורים עד שימות ימכר הבן אין ללוקח בהן כלום עד שימות האב: גבו' וכי כתב מהיום ולאחר מיתה מאי הוי הא תנן שמהיום ולאחר מיתה גם ואינו גם ואם מת חולצת ולא מתייבמת התם ימספקא לן אי תנאה הוי אי חזרה הוי אבל הכא הכי קאמר ליה ינופא קני מָהיום פירא לאחר מיתה: רבי יוםי אומר אינו צריך: 🌣 רבה בר אבוה חלש על לגביה רב הונא ורב נחמן אמר ליה רב הוגא לרב נחמן בעי מיניה הלכה כרבי יוסי או אין הלכה כר' יוסי אמר ליה מעמיה דרבי יוסי לא ידענא הלכה איבעי מיניה אמר ליה את בעי מיניה אי הלכה אי לא ומעמיה אנא אמינא לך בעא מיניה אמר ליה הכי אמר רב הלכה כרבי יוסי בתר דנפקו אמר ליה היינו מעמיה דרבי יוםי דאמר מחזמנו של שמר מוכיח עליו תניא גמי הכי רבי יוםי אומר אינו צריך מפני שזמנו של שמר מוכיח עליו בעא מיניה רבא מרב נחמן בהקנאה מהו אמר ליה בהקנאה אינו צריך רב פפי אמר איכא אקניתא דצריך ואיכא אקניתא דלא צריך אקנייה וקנינא מיניה לא צריך קנינא מיניה ואקנייה צריך מתקיף לה רב חנינא מסורא "מי איכא מידי דאנן לא ידעינן וספרי ידעי שאלונהו לספרי דאביי וידעי ולספרי דרבא וידעי רב הוגא בריה דרב יהושע אמר "בין אקנייה וקנינא מיניה בין קנינא מיניה ואקנייה לא צריך ובדוכרן פתגמי דהוי באנפנא פליגי אמר רב כהנא אמריתה לשמעתא קמיה דרב זביד מנהרדעא ואמר לי אתון הכי מתניתו לה אגן הכי מתניגן לה אמר רבא אמר רב נחמן בהקנאה אינו צריך ב'ן אקנייה וקנינא מיניה בין קנינא מיניה ואקנייה לָא צריך בדוכרן פתגמי דהוו באנפנא פליגי: הכותב נכסיו לבנו לאחר מותו: • איתמר מכר הבן בחיי האב ומת הבן בחיי האב

אבל הכא איכא לאוקמי תרוייהו שפיר דהכי קאמר ליה גופא מהיום ופירי לאחר מיתה וכיון דאיכא למימר הכי לא נחכוין לא לתנאי ולא לחזרה דהכי משמע טפי: זמנו של שטר. שכתב בתחלתו בכך וכך בשבת אמר לנו פלוני הוו עלי עדים וקנו ממני לפלוני בני לאחר מיחתי: **מוכיח עליו.** שמאותו זמן התחילה המתנה דאי לא תימא הכי זמן שנכתב בשטר בחנם נכתב אלא ודאי להקנות מאותו היום נכתב. והכי הלכמא כרבי יוסי דאם כתב לאחר מיתה קנה אע"ג דלא כתב מהיום דהא אמר רב הלכה כר' יוסי ואע"ג דאמר בפרק המגרש (גיטין דף פה:) אתקין רב בגיטין מן יומא דנן לאפוקי מדר׳ יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו הואיל ולא איתמר בהדיא החם בגיטין הדר ביה רב מהא דאמר הלכה כרבי יוסי אלא אתקין אים לן למימר לגבי גט אשה הואיל ואין בו דבר קנין משום הכי הוא דאתקין לרווחא דמילתא משום חומרא דעריות אבל גבי ממונא הלכה כר' יוסי כי י"ל כי לא אמר רב הלכה כר' יוסי אלא בשטר שיש בו קנין. וראינו בדברי הגאונים ז"ל שאמרו הכי נהיגי במתיבתא כר׳ יהודה אפילו בממון כתקנת רב בגיטין ואילו היתה קבלה בידם כי הלכה כר׳ יהודה לא היו מניחין הלכה ומפרשין מנהג (ועוד) שלא אמרו כי הלכה אפילו בממון כתקנת רב בגיטין אלא נהגו וי"ל דכיון דחזו דסוגיא דשמעתא לקמן כר' יהודה נהגו כוותיה כן פי" רבינו חננאל גאון ותפוס דברי רבי יוסי גבי ממון דהא ר"ג דהלכתא כותיה בדיני וכחובות יג.) הוא דבעא מרבה בר אבוה אלמא סבירא ליה לר"ג הכי: בהקנאה מהו. בשטר שכתוב בו קנין מי פליג ר' יהודה ומלריך למכתב מהיום. ומשום הכי קמבעיא ליה דאיכא למימר דבשטר מתנה בלא קנין פליגי כגון שכתב שדי נתונה לך לאחר מיתה ומסר לו את השטר וכדקיימא לן נקידושין כו.] דקרקע נקנה בכסף או בשטר או בחזקה: אקנייה וקנינא מיניה לא לריך. זהו שכותבין בכל שטר שכתוב בו קנין שני קנינין אחד בתחלת השטר וכך אתר לנו הוו עלי עדים וקנו מתני וכתבו וחתמו והיינו אקנייה שהקנה לעדים בקנין סודר לזכות לו לתקבל מתנה ואחד בסוף השטר וקנינא תן פלוני לפלוני ככל מה דכתוב ומפורש לעיל כו' כדאמר לקמן בגט פשוט (דף קפא:) לריך שיחזור מענינו של שטר בשיטה אחרונה והלכך אם כתוב בראש השטר אקנייה ובסיפא כתוב וקנינא היינו ייפוי כח דמשמע שני קנינין הוא הקנה וגם אנו קנינו ממנו וקנין יתירא הוא ייפוי כח לקנות מהיום אבל אם כתב בראש השטר וקנינא ובסופו אקנייה משמע קנין אחד דפרושי קא מפרש וקנינא מיניה והיאך שהרי הקנה לנו ואמר כך וכך אני נותן לפלוני כן נראה שיטה זו בעיני ועיקר. ואין לפרש שכתב בשטר שני דברים הללו ביחד דאקנייה וקנינא מיניה דא״כ אמאי משוה חילוק בין אקנייה וקנינא מיניה לקנינא מיניה ואקנייה לישוי חילוק בין היכא דכתב שני לשונות קנין להיכא דלא כתב אלא אחד: דאנן לא ידעינן. אין רוב חכמים בקיאין בחילוק לשון זה: וספרי ידעי. בחמי׳ דאמרי לכך נתכוונו ולא לריך למכתב מהיום: ובדוכרן פסגמי. היינו שטר עדות בלא קנין זכרון דברים ולא זכרון קנין והיינו כר"יג דאמר הקנאה אינו לריך: אסון הכי מסניסו לה. בלשון בעיא כדאמרן לעיל בעי רבא מר"נ כו'. והכי קיימא לן דאפילו לרבי יהודה לא לריך לכחוב מהיום בשטר שיש בו קנין: מתבי' הכוסב נכסיו לבנו. הוא הדין לאחר: לאחר מוסו. היינו מהיום ולאחר מיחה: האב אינו יכול למכור. לאחר הגוף והפירות לגמרי מפני שכחובין לבן הגוף מעלשיו ופירות לאחר מיתה: הבן אינו יכול למכור. לגמרי בחיי האב: מפני שהן ברשות האב. לאכול פירות. אלא בין שניהן יכולין למכרן לגמרי מעכשיו שהאב ימכור פירות והבן ימכור הגוף: מכר האב. סתמא מכורין לפירותיהן ללוקח עד שימות האב אבל לכשימות האב יטול הבן גם גוף גם פירות או הוא או הבא מכחו ל"ש מת האב בחיי הבן ול"ש מת הבן בחיי האב שהפירות מכר האב אבל הגוף קנוי לגמרי לבן משעה שכתב לו האב וכשמת הבן ואח"כ האב ויש לו בנים לאותו הבן הן יורשין את כחו: **מכר הבן.** בחיי האב אין ללוקח פירות עד שימות האב שהרי הוא כבן אבל כשימות האב יש לו מיהם ללוקח גוף ופירות וכגון שהבן קיים אבל מת הבן ואח"כ מת האב פלוגתא היא בגמרא אם קנה לוקח אם לאו: גבו"

מוסף רש"י וקנינא מיניה מוסיף על

מתנתא דא. ככל מה דכתוב ומפורש לעיל במנא דכשר

ותפורש נעיל בתנח דכשר למקנייא ביה שריר וקיים, כלומר וקנינא מיניה קנין גמור להוסיף ולייפות כחו לבד המתנה שנתן בעל פה, ולישנא ימירא לייפות בעל פה, ולישנא ימירא לייפות כח הוא (לקמן קנב:). הכותב נכסיו לבניו. לאחר מותו, ופירות לאחר מיתה, ואם לא כתב מהיום אלא לאחר מיתה לא למב נלוס ומירשו אחיו עמו, או אמר כלום ויירשו אחיו עמו, או אם היה עליו בעל חוב מאוחר לאחר מחנה זו, בעל חוב גובה את חובו (ע"ז לז.). רבי יוסי אומר אינו צריך. דלהכי כתיב זמן בשטר לומר מעכשיו תהא בסטר שונה מעכטר יניסק נה מגופה של קרקע ופירות זר מיתה, דאי לא בעי למיתב אלא לאחר מיתה למה כתב זמן נשטר (שם). הכותב נכסיו לבנו לאחר מותו. גבסיי דבגו דאחר מותו. מהיים ולאחר מותו, שהגף קנוי לבן מהיים אלא שהאב אוכל הפילות עד יום מותו (ב־ק פח:) שכתב מהיים ולאחר מיתה ואין לאב בהן אלא אכילת פירות לאב בהן אלא אכילת פירות מכורים. לאכול הלוקח פירות שימות. לוקח אוכל פירות עד שימות האב וכשימות האב הולד הבן ומולים מיד הלקוחות (בי פח:). מהיום ולאחר מית פוו). מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט. מספקא לן אי מנאה הוי מהיום אם אמות וכיון שמת נתקיים התנאי ונמלא שהוא גט משעת נתינתו. מהיום ואמר לאחר מיתה יהא גט ואינו כלום, דבשלמא גבי מתנה איכא למימר גופא מהיום ופירא לאחר מיתה. אבל הכא ליכא למימר הכי, ואי משום ליכא למימר הכי, ואי משום תנאה ה"ל למימר מהיום אם נט:). ואם מת חולצת. שמח אינו גט חקוקה ליבס, ולא מתייבמת. שמא גט הוא והויא לים גרושת אחיו והרי היא לו בכרת, שאין עליה זיקת יבום (קדושין ס. וכעי״ז גיטין שם) **הואיל ולא החזירה** (גיטין שם). שעמה היד ידי של אין ענא. הממי קאמר אין לריך (שם). זמנו של שטר מוכיח עליו. דמהיום נתן לו את גוף הקרקע והפירות יאכל הוא נחייו, דאם לא נתן לו הגוף מעכשיו למה נכתב זמן בשטר המתנה (שם) דלהכי איכתיב זמן בשטרא לידע

שמהיום נתן לו גוף הקרקע רשו אחיו עמו והפירות לאחר

מותו (שם עו:).

רבינו גרשום (המשר) דר׳ יהודה סבר הואיל דלא כתב קניז אע"ג דכתב בשטר מיתה משום דהוה שטר מתנה לאחר מיתה ואין שטר לאחר

לת מיתה. היי יוטי טבו האיץ דערת ביה זכון עדת בהדיאין סגי משום דומנו של שטר מוכיח עליו דמחיים הוה: אתון הכי מתניתו לה. בלשון בעיא בעא מיניה רבא מר"נ: אנן בלשון מימרא מתנינן ליה. אמר רב נחמן אם הקנה לו אינו צריך לכתוב מהיום ולאחר מיתה: כתב נכסיו לבנו. שיהא שלו לאחר מיתה הגוף והפירות ועד שהאב חי הפירות של אב מכר האב מכורים הפירות ללוקח עד שימות האב: מת הבן בחיי האב. דלא באו ליד הבן לא קרקע ולא פירות:

נמי מחיים אי כתב הכי לא נויטת לנוקנו גוף ושירות ולנגון שנוכן ווייט נוכל לנות יצבן ונקוד. בני מחיים אבל אי בריך למיכתב מהיום אבל אי שהוא המקודה במחנה הימה לאחר מיתה ואין שטר לאחר מיתה: מי איכא מידי דאנן לא ידעינן. מה בין אקנייה וקנינא מיניה ומה בין וקנינא מיניה ואקנייה וספרי דכתבי שטרות ידעי. והא שום ספרא לא בקראי בהני מילי: לא צריך. למיכתב מהיום ולאחר מיתה הואיל דכתב ביה קנין וכתב ביה דוכרן פתגמא דהוה באנפנא בכך וכך פליגי ר׳ יהודה ור׳ יוסי מחיים הוא לדברי הכל. אלא אי לא כתב ביה קנין וכתב ביה דוכרן פתגמא דהוה באנפנא בכך וכך פליגי ר׳ יהודה ור׳ יוסי